

ONTWERP VAN PROGRAMMADECREET BIJ DE AANPASSING VAN DE BEGROTING 2020

MEMORIE VAN TOELICHTING

Hoofdstuk 1. Algemeen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Hoofdstuk 2. Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Afdeling 1. Wijziging van het decreet van 12 mei 2017 houdende diverse bepalingen in de beleidsvelden cultuur en jeugd

Artikel 2

Overeenkomstig de artikelen 5 en 5/1 van het decreet van 12 mei 2017 houdende diverse bepalingen in de beleidsvelden cultuur en jeugd kent de Vlaamse Regering een jaarlijkse subsidie toe aan een vereniging zonder winstoogmerk met als doel vorm en inhoud te geven aan de Vlaams-Nederlandse culturele samenwerking. In uitvoering hiervan wordt die subsidie toegekend aan de vzw Vlaams Nederlands huis deBuren.

Artikel 5/1, vierde lid, van het hogervermelde decreet van 12 mei 2017 bepaalt dat met die subsidie een reserve kan worden aangelegd conform het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof.

Inmiddels is het decreet van 8 juli 2011 vervangen door de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 (die in werking trad op 1 januari 2020) en dient deze verwijzing te worden aangepast.

Er wordt in de ontworpen bepaling niet alleen verwezen naar artikel 75 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (dat bepaalt dat de Vlaamse Regering de regels vaststelt voor de reservevorming en de procedure voor de ex-ante- en ex-postcontrole op de aanwending van de subsidies) maar ook naar artikel 76 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (dat bepaalt dat artikel 11 tot en met 14 van de Algemenebepalingenwet van toepassing zijn op subsidies die verleend zijn door een entiteit van de Vlaamse deelstaatoverheid of door een andere rechtspersoon, die rechtstreeks of onrechtstreeks van de Vlaamse Gemeenschap een subsidie krijgt). De regels inzake reservevorming moeten immers worden samen gelezen met artikel 11 tot en met 14 van de algemene bepalingenwet van 16 mei 2003. Iedere begunstigde is overeenkomstig artikel 11 van de algemene bepalingenwet gehouden verantwoording te verstrekken over de aanwending van de ontvangen bedragen, tenzij het decreet of de ordonnantie hem daarvan vrijstelling verleent. De mogelijkheid om reserves aan te leggen is in zekere zin een afwijking van deze plicht tot verantwoording (de verantwoording wordt uitgesteld).

Dit artikel is geïnspireerd op de artikelen 176 en 180 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën die een gelijkaardige wijziging doorvoeren in respectievelijk het Cultureelerfgoeddecreet van 24 februari 2017 en het Bovenlokaal

Cultuurdecreet van 15 juni 2018 en op de artikelen 2 en 3 van het programmadecreet bij de begroting 2020 van 20 december 2019 die een gelijkaardige wijziging doorvoeren in respectievelijk het Circusdecreet van 1 maart 2019 en het decreet van 20 mei 2016 houdende diverse bepalingen in de beleidsvelden Cultuur, Jeugd en Brussel.

De nieuwe regeling inzake reserves wordt geregeld in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019, die in werking trad op 1 januari 2020.

Het al dan niet toelaten van reservevorming kan implicaties hebben op de subsidies die worden opgenomen in het begrotingsdecreet. De nieuwe regeling inzake reserves wordt geregeld in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019, die in werking trad op 1 januari 2020. Vandaar dat de vroegere verwijzing naar het Rekendecreet van 8 juli 2011 moet worden aangepast.

Afdeling 2. Indienmomenten voor de subsidieaanvragen voor de bouw of renovatie van bovenlokale sportinfrastructuur

Artikel 3

Door de voorgestelde bepaling wordt rechtsgrond geboden om bijkomende begrotingskredieten in deze legislatuur voor de subsidie voor de bouw en renovatie van bovenlokale sportinfrastructuur toe te wijzen na een bijkomend indienmoment. Er wordt gegarandeerd dat per subsidieronde minstens het bedrag van 5.000.000 euro, namelijk het minimale begrotingskrediet voor de subsidiëring van bovenlokale sportinfrastructuur voorzien in het decreet (artikel 3, vierde lid van het decreet van 5 mei 2007), kan worden verdeeld. Er kan dus maar een tweede indienmoment georganiseerd worden als er minstens een begrotingskrediet van 10.000.000 euro is voorzien. Op die manier hebben initiatiefnemers de mogelijkheid om op (maximaal) twee momenten per jaar een subsidieaanvraag in te dienen, wat ervoor zorgt dat men geen volledig jaar moet wachten wanneer een project "bouwklaar" is.

Op de opmerking van de Raad van State dat een ter kennisgeving van het decreet van 5 mei 2017 houdende de ondersteuning van bovenlokale sportinfrastructuur en topsportinfrastructuur aan de Europese Commissie vereist is, kan meegedeeld worden dat reeds een ter kennisgeving van het decreet van 5 mei 2017 werd gedaan.

Aan de opmerking van de Raad van State om artikel 3, 2° van voorliggend programmadecreet te verduidelijken werd gevolg gegeven.

Afdeling 3. Uitdovingsregeling van de subsidiëring aan initiatieven in de sportsector, als vermeld in artikel 2, 2°, van het decreet van 8 november 2013 houdende het stimuleren, het coördineren en het subsidiëren van de tewerkstelling in de sportsector

Artikel 4 tot en met 10

Het Derde Arbeidscircuit (DAC) ontstond begin jaren '80 en creëerde tot 30 juni 2012 jobs voor werklozen. Het doel was hen te laten doorstromen naar de reguliere arbeidsmarkt. In 2012 werden de DAC-projecten door de Vlaamse Regering geregulariseerd. Sinds 30 juni 2012 worden er geen nieuwe DAC-werknemers meer aangeworven en zijn de loonsubsidies voor werknemers in een gewezen DAC-statuut uitdovend. De uitdoofmaatregelen waren verschillend voor gewezen DAC-werknemers met verworven rechten (langzame uitdoving) en gewezen DAC-werknemers zonder verworven rechten, inclusief een groot contingent DAC'ers van het Autonoom ProvincieBedrijf Antwerpen (snelle uitdoving, tegen 2014). Formeel bestaan er dus geen medewerkers binnen de

DAC-maatregel meer, maar wordt verwezen naar de nog niet uitgedoofde werking met "ex-DAC-werknemers die een loonsubsidie ontvangen". Het recht op loonsubsidies voor ex-DAC'ers met verworven rechten blijft gelden zolang de betrokken werknemer in dienst blijft en uiterlijk tot zijn wettelijke pensioenleeftijd. Momenteel ontvangen tien sportorganisaties (initiatieven in de sportsector) voor de overgebleven ex-DAC-werknemers (14,7 VTE in totaal) loonsubsidies.

Wanneer een gewezen DAC-werknemer bij deze organisaties uit dienst treedt (of pensioen/overlijden), dooft de maatregel op dat moment uit en ontvangt de organisatie geen loonsubsidie meer. Deze middelen worden conform het huidige artikel 8, tweede lid, 3°, van het decreet van 8 november 2013 houdende het stimuleren, het coördineren en het subsidiëren van de tewerkstelling in de sportsector vanaf dan toegekend aan de organisatie voor de coördinatie en de tewerkstelling van een pool van sportbegeleiders en sportondersteuners.

Voorgestelde regeling kadert binnen de besparingen binnen het beleidsveld Sport en wil een versnelde uitdoving van de subsidies aan de organisaties (initiatieven in de sportsector) enerzijds en van de toekenning van deze middelen aan de organisatie voor de coördinatie en de tewerkstelling van een pool van sportbegeleiders en sportondersteuners vanaf uitdiensttreding anderzijds (artikel 8, tweede lid, 3°, van het decreet), bewerkstelligen. De subsidies worden versneld afgebouwd, waarbij er na 2023 in geen enkel geval nog een subsidie in het kader van de ex-DAC werknemers wordt toegekend. De organisaties kunnen zelf kiezen op welke manier hiermee omgegaan wordt. De organisatie kan ervoor opteren om het betrokken personeelslid in opzeg te plaatsen, of niet. De opzegtermijn wordt gesimuleerd, ingaand op 1 oktober 2020. Het einde van de fictieve opzegtermijn wordt berekend alsof de werknemer in een gewezen DAC-statuut in opzeg zou worden geplaatst met ingang van 1 oktober 2020, en verlengd met 20 vakantiedagen op jaarbasis. Elke andere vorm van verlenging wordt niet toegepast. Deze simulatie gebeurt op basis van het barema dat en de anciënniteit die momenteel wordt gebruikt en resulteert in een bedrag en duurtijd. Dit bedrag wordt betaald, zolang de betrokken werknemer effectief in dienst is. Indien de betrokken werknemer uit dienst gaat, stopt de subsidie definitief. Indien gedurende de periode van de berekende fictieve opzegtermijn, de werknemer in een gewezen DAC-statuut wordt vervangen, dan wordt voor de vervanger geen subsidie uitgekeerd. Is de betrokken ex DAC-werknemer op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet ziek, dan wordt ook in dat geval de fictieve opzegtermijn op basis van het moedercontract (van de zieke ex DAC-werknemer) gesimuleerd, voor de vervanger wordt geen subsidie uitbetaald. Alle organisaties worden zo op dezelfde manier behandeld.

Met uitzondering van de uitdoving van de toekenning van de middelen aan de organisatie voor de coördinatie en de tewerkstelling van een pool van sportbegeleiders en sportondersteuners vanaf uitdiensttreding zoals bepaald in artikel 8, tweede lid, 3° van het decreet van 8 november 2013, is de inwerkingtreding van de definitieve uitdoofregeling van de subsidiëring aan initiatieven in de sportsector is voorzien op 1 oktober 2020, datum waarop een nieuw kwartaal aanvangt. De uitbetaling van de huidige en toekomstige subsidie via voorschotten gebeurt immers per kwartaal. Via de ontworpen decretale bepalingen wordt aan de initiatieven in de sportsector duidelijkheid en rechtszekerheid geboden over de wijze van uitdoving van de subsidie.

De Raad van State merkte op dat een onderzoek van de bepalingen in het licht van staatsteun aangewezen was. De automatische verhoging van de subsidies aan de organisatie voor de erkende organisatie voor de coördinatie en de tewerkstelling van een pool van sportbegeleiders en sportondersteuners wordt met artikel 5 van het programmadecreet voor de toekomst stopgezet. In een

volgende fase, die op korte termijn zal worden opgestart, zal het decreet tewerkstelling in de sportsector verder worden geëvalueerd en wellicht worden bijgestuurd op vlak van de taakstelling van de organisatie.

De formulering van artikel 5 werd aangepast om de onduidelijkheden over de subsidiëring uit het verleden van de organisatie voor de coördinatie en de tewerkstelling van een pool van sportbegeleiders en sportondersteuners die in de bespreking van het programmadecreet bij de SARC naar voren kwamen, weg te werken.

Hoofdstuk 3. Internationaal Vlaanderen

Artikel 11 tot en met 12

Op 20 december 2016 keurt de Vlaamse Regering de conceptnota "Topevenementenbeleid – EventFlanders" goed. De nota voorziet in de oprichting van de cel EventFlanders, het aanspreekpunt binnen de Vlaamse overheid voor topevenementen met internationale uitstraling. EventFlanders wordt opgericht in de schoot van Toerisme Vlaanderen, weliswaar met de betrokkenheid van het Departement internationaal Vlaanderen, het Departement Cultuur, Jeugd en Media en Sport Vlaanderen. Toerisme Vlaanderen moet EventFlanders coördineren en administratief en inhoudelijk ondersteunen.

Het oprichtingsdecreet van Toerisme Vlaanderen voorziet niet uitdrukkelijk in deze missie en taken van het agentschap in het kader van het Vlaams topevenementenbeleid.

De voorgestelde wijziging brengt hier verandering in zodat het Vlaams topevenementenbeleid, en EventFlanders in het bijzonder, deel uitmaakt van de decretaal vastgelegde missie en taken van Toerisme Vlaanderen.

Toerisme Vlaanderen kent via EventFlanders financiële ondersteuning aan Vlaamse topevenementen toe door middel van subsidies. Artikel 74 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën bepaalt dat een subsidie enkel door of krachtens een wet of decreet kan worden toegekend.

Het oprichtingsdecreet van Toerisme Vlaanderen voorziet niet uitdrukkelijk in deze decretale grondslag. Daarentegen is de enige decretale grondslag voor het agentschap terug te vinden in artikel 73, derde lid, 4° van het algemene uitgavendecreet begrotingsopmaak 2020 die Toerisme Vlaanderen machtigt om verbintenissen aan te gaan in het kader van de financiering van projecten in het kader van EventFlanders.

De voorgestelde wijziging brengt hier verandering in, zodat Toerisme Vlaanderen op basis van haar oprichtingsdecreet, in samenlezing met het algemene uitgavendecreet, over een decretale grondslag met voldoende rechtszekerheid beschikt om Vlaamse topevenementen financieel te ondersteunen. De combinatie van beide decretale grondslagen laat het agentschap om deze ondersteuning in de begroting te verwerken via daartoe voorziene afzonderlijke begrotingsartikels zonder dat bijkomend in het uitgavendecreet nog melding moet worden gemaakt van een subsidie op naam.

Hoofdstuk 4. Omgeving

Afdeling 1. Financiële ondersteuning erkende dierenasielen

Artikel 13

In het Regeerakkoord 2019-2024 werd opgenomen dat dierenasielen een belangrijke speler zijn in het dierenwelzijnsbeleid. Gelet hierop werd uitdrukkelijk opgenomen dat *“Vanuit de Vlaamse overheid een financiële ondersteuning zal worden voorzien met het oog op professionalisering”*. Huidig decreetsvoorstel beoogt hieraan uitvoering te geven en aldus een rechtsgrond te voorzien voor de Vlaamse Regering om een financiële ondersteuning te verlenen aan de erkende dierenasielen. Er wordt akte genomen van de opmerking van de Raad van State.

Afdeling 2. Generieke maatregel subsidie Vlabinvest apb

Artikel 14

In het kader van een generieke besparingsmaatregel wordt het subsidiebedrag, dat vandaag omwille van indexatie 740 keuro bedraagt, verminderd met 44 keuro of 6%.

Hoofdstuk 5. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Afdeling 1. Wijziging van artikel 7/2 van het decreet van 31 januari 2014 betreffende opdracht van de bevoegdheid inzake het voeren van een specifiek grond- en woonbeleid en een specifiek welzijns- en gezondheidsinfrastructuurbeleid voor Vlaams-Brabant aan de Provincie Vlaams-Brabant

Artikel 15

In het kader van een generieke besparingsmaatregel wordt het subsidiebedrag voor Vlabinvest apb verminderd met 6%.

Artikel 7/2 van het vermelde decreet bepaalt dat Vlabinvest apb op 1 februari van ieder kalenderjaar een subsidie ontvangt ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap (Zie Ministerieel besluit tot toekenning van een subsidie aan Vlabinvest apb in 2020 voor het voeren van een specifiek welzijns- en gezondheidsinfrastructuurbeleid voor Vlaams-Brabant als vermeld in artikel 3/1 van het decreet van 31 januari 2014 betreffende opdracht van de bevoegdheid inzake het voeren van een specifiek grond- en woonbeleid en een specifiek welzijns- en gezondheidsinfrastructuurbeleid voor Vlaams-Brabant aan de Provincie Vlaams-Brabant). De wijzigingsbepaling dient dus in werking te treden op 1 januari 2020.

De vermindering van de subsidie wordt doorgevoerd op begrotingsartikel GB0-1GIF2SB-WT.

Afdeling 2. Overeenkomst tussen het Comité van de verzekering voor Geneeskundige Verzorging, ingesteld bij de dienst voor Geneeskundige Verzorging van het RIZIV, en het Agentschap Zorg en Gezondheid.

Artikel 16

In het kader van het actiepunt 4.2 en 4.12 van het plan eGezondheid 2019-2021 worden vanuit het RIZIV middelen ter beschikking gesteld voor de cofinanciering van opleidingsprojecten rond de bevordering van ICT-gebruik in de eerste lijn. De besteding van deze middelen wordt vastgelegd in een overeenkomst.

Op 17 maart 2020 werd een overeenkomst opgesteld tussen het RIZIV en VAZG in het kader van de cofinanciering 'opleidingen eGezondheid'. De activiteiten die we in cofinanciering met het RIZIV opnemen, overkoepelen twee jaren (van 01.01.2020 tot en met 31.12.2021) en zijn nu reeds voorbereid.

De Vlaamse overheid diende voor deze overeenkomst drie projectvoorstellen, voor een totaalbedrag van 643 keuro, in. Deze projecten zijn:

- INTRODUCTIE EN VORMING M.B.T. FAST HEALTHCARE INTEROPERABILITY RESOURCES (FHIR) (150 keuro)

De introductie van FHIR als nieuwe standaard voor gegevensdeling van Healthcare-data, en dit zowel bij overheden als bij de betrokken sectoren, is een cruciale succesfactor om het multidisciplinair delen van informatie verder te stimuleren. Hierover is ondertussen een brede consensus bereikt, wat aangetoond wordt door o.a. het Actieplan eGezondheid.

De Vlaamse overheid heeft daarom het initiatief genomen om via IMEC vzw. internationale consultancy in te huren gespecialiseerd in interoperabiliteit in de Healthcare-sector en meer bepaald in HL7-FHIR. Verder wordt ook via onderaannemers zoals SMALS een researchproject opgezet om aan uitgebreide kennisverwerking te doen m.b.t. deze nieuwe en veelbelovende technologie.

De kennis en ervaring die via deze weg wordt opgedaan wordt ingezet in het DZOP-project, maar aangezien de implementatie van FHIR een breder verhaal is, staat deze bijgevolg ook ten dienst van andere overheden zoals eHealth en het RIZIV. Op deze manier faciliteert de Vlaamse overheid mee de introductie van FHIR in het Belgische landschap.

Werkgroepen met Overheid en Sector m.b.t. de introductie van nieuwe profielen:

- Documentatie;
- Praktijksessies.

- RICHTLIJNEN M.B.T. FHIR-OMGEVINGEN (190 keuro)

Het opzetten van een FHIR-omgeving met als doel multidisciplinaire gegevens uit te wisselen is binnen de Belgische context tot op vandaag nog steeds pionieren.

De Vlaamse overheid neemt hierin een voortrekkersrol op door meerdere FHIR-omgevingen in een testopstelling op te bouwen en de interoperabiliteit uit te testen :

- Een stand-alone proof of concept-omgeving om nieuwe concepten uit te testen en ervaring op te doen. Deze omgeving kan ook gebruikt worden om intro-sessies te geven voor geïnteresseerde partijen.
- Binnen Vitalink zelf wordt FHIR eveneens geïntroduceerd om zo een FHIR-omgeving te creëren die eerder gericht is op de integratie met het eHealth-landschap in België. De ervaring die we hier opdoen is nuttig voor projecten bij zowel de federale overheid (VIDIS - Virtual Integrated Drug Information system-project bv.) als projecten bij de andere regio's zoals de kluis van RSW (Reseau Santé Wallone).

De kennis die Vlaanderen hier opdoet zal worden overgedragen via documentatie en kennisdeling met de andere betrokken actoren:

- Documentatie m.b.t. het opzetten van een FHIR-omgeving;
- Sessies m.b.t. kennisdeling met andere actoren.

- ANALYSE EN VORMINGSTRAJECT M.B.T. DZOP (303 keuro)

De uitwerking van DZOP als nieuwe tool m.b.t. multidisciplinair samenwerken en gegevensdeling gebeurt door analisten van de Vlaamse overheid, en dit in samenwerking met de sector.

Dit houdt enerzijds in dat er werkgroepen worden georganiseerd waar analisten samen met de sector komen tot nieuwe processen en ontworpen functionaliteiten van het digitale platform. Tijdens deze werkgroepen worden daarnaast onmiddellijk de noden betreffende het latere vormingstraject geïnventariseerd (zowel over de nieuwe tool als over de processen).

Anderzijds zal in samenwerking met het steunpunt WVG bekeken worden hoe de inschalingsinstrumenten van BelRAI geïntegreerd kunnen worden in DZOP. De cliëntaandachtspunten of CAP's kunnen als vertrekpunt dienen om een zorgplan binnen DZOP op te starten.

De drie projecten werden door het RIZIV goedgekeurd en op 17 maart 2020 werd bovenvermelde overeenkomst tussen beide partijen ondertekend.

De bepalingen treden in werking op de ingangsdatum die wordt vermeld in de overeenkomst (01/01/2020 – 31/12/2021) tussen het comité van de Verzekering voor Geneeskundige Verzorging, ingesteld bij de Dienst voor Geneeskundige Verzorging van het RIZIV en het Agentschap Zorg & Gezondheid. De nieuwe overeenkomst van 17 maart 2020 bepaalt een looptijd van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2021. De looptijd van deze overeenkomst werd mede bepaald door het actieplan e-Gezondheid 2019-2021 dat tussen het RIZIV en de gefedereerde entiteiten werd opgesteld en de projectvoorstellen die het Agentschap Zorg en Gezondheid indiende in het kader van deze cofinanciering. De overeenkomst is noodzakelijk om de middelen vanuit het RIZIV te kunnen ontvangen.

De Raad van State merkt in zijn advies met betrekking tot dit artikel op dat er al herhaaldelijk op gewezen werd dat het onvoldoende duidelijk is of de projecten die worden gefinancierd met middelen die worden uitbetaald door het RIZIV ter uitvoering van overeenkomsten die zijn gesloten tussen het Comité van de Verzekering voor Geneeskundige Verzorging, ingesteld bij de Dienst voor Geneeskundige Verzorging van het RIZIV en het Agentschap Zorg en Gezondheid, enkel betrekking hebben op federale bevoegdheden. Zie adv.RvS 58.291/1/3 van 19 oktober 2015 over voorontwerpen dat heeft geleid tot het decreet van 18 december 2015, decreet van 30 juni 2017, 22 oktober 2018 'houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2016'.

Repliek op advies Raad van State:

De acties in de overeenkomst hebben betrekking op de voorbehouden bevoegdheid inzake de ziekte- en invaliditeitsverzekering en in ondergeschikte orde op de residuaire bevoegdheid inzake de uitoefening van de geneeskunde.

De implementatie van de FHIR-norm (HL7-FHIR) als nieuwe standaard voor gegevensdeling van healthcare-data is noodzakelijk, wat ook wordt bevestigd door o.a. eHealth. Dit heeft brede implicaties en zal toepassing vinden in verschillende informaticatoepassingen van de federale overheid waarin gegevens over gezondheid worden gedeeld.

Het is onvermijdelijk dat projecten inzake multidisciplinaire samenwerking, zoals het digitaal zorg en ondersteuningsplan (DZOP), en de hiermee gepaard gaande gegevensdeling de grenzen van de bevoegdheidsverdelingen inzake gezondheidsbeleid tussen gemeenschappen en de federale overheid opzoeken. De zorgvragen van een patiënt overschrijden immers vaak verschillende zorgsettings. Om kwaliteitsvolle zorg aan te bieden moeten de gegevens volgen en moet iedere zorgverlener voldoende worden omkaderd om gegevensdeling mogelijk te maken.

Het is de wens van zowel de federale overheid als van de deelstaten om een multidisciplinaire aanpak rond de patiënt te ondersteunen en het delen van informatie tussen de verschillende actoren binnen het zorgproces mogelijk te maken. Zo geven de samenwerkingsakkoorden die werden gesloten in het kader van BelRAI en het actieplan eGezondheid vorm aan de gemeenschappelijke ontwikkelingen van initiatieven binnen de uitoefening van de eigen bevoegdheden.

Hoofdstuk 6. Onderwijs en Vorming

N.a.v. de onderhandelingen werden volgende aanpassingen doorgevoerd:

- verlenging lerarenplatform basisonderwijs (artikel 17-20): op vraag van de sociale partners werd de datum van inwerkingtreding vervroegd naar 01/09/2020;
- stopzetting niet ingevulde vervangingen basis- en secundair onderwijs (artikel 21 en 23): de datum van inwerkingtreding werd opgeschoven naar 01/07/2020;
- verhoging puntengewichten hogescholen 2020 (artikel 26+27): het bedrag van 4 miljoen wordt expliciet ingeschreven.

Repliek op de Raad van State:

De onontvankelijke delen zijn uit het programmadecreet gehaald en zullen een ander legistisch traject volgen. Aan de andere opmerkingen is tegemoet gekomen:

- stopzetting niet ingevulde vervangingen basis- en secundair onderwijs (artikel 21 en 23): de datum van inwerkingtreding werd opgeschoven naar 01/07/2020;
- opheffing verwijzingen naar artikel 28 van decreet kwaliteit in decreet volwassenenonderwijs (artikel 30-32)

De Raad van State merkte verder nog op dat de gevraagde adviezen nog niet gegeven waren. Alle gevraagde adviezen werden inmiddels ontvangen onder meer het VLOR-advies.

Afdeling 1. Verlenging lerarenplatform basisonderwijs

De Vlaamse regering wil meer leerkrachten werven door onder meer een her- en opwaardering van de functie. Daartoe worden verschillende paden bewandeld.

In de lerarenopleiding wordt de lat hoger gelegd door een toelatingsproef met verplichte remediëring ten aanzien van de vastgestelde tekorten én door een verhoging van de kwaliteitsvereisten.

Tegenover het hoger leggen van de lat, staat onder meer een betere aanvangsbegeleiding voor beginnende leerkrachten en meer zekerheid door de verlenging van het lerarenplatform voor het basisonderwijs.

Artikel 17 tot en met 20

In cao XI (2015-2019) is opgenomen dat een 'pilotproject lerarenplatform' wordt gelanceerd om meer tijdelijke leerkrachten een schooljaar werkzekerheid te bieden. De wettelijke basis werd vastgelegd in het programmadecreet BA 2018.

In onderwijsdecreet XXIX van 5 april 2019 werd het pilootproject verlengd met 1 schooljaar 2019-2020.

Via deze artikelen wordt het lerarenplatform in het basisonderwijs nogmaals met een schooljaar verlengd, zodat het ook tijdens het schooljaar 2020-2021 van toepassing blijft. Deze maatregel past in het kader van het verhogen van de aantrekkelijkheid van het lerarenberoep. Hiermee kunnen we meer werkzekerheid bieden aan jonge leerkrachten voor het komende schooljaar 2020-2021. Deze maatregel past ook in het zoeken naar oplossingen voor het toenemende lerarentekort.

Tijdens het schooljaar 2020-2021 kunnen leerkrachten vanaf 1 september worden aangesteld in het lerarenplatform. Tijdens voorgaande schooljaren was een aanstelling ten vroegste mogelijk op 1 oktober. Om binnen het geldende budgettaire kader van de cao te blijven is voor het schooljaar 2020-2021 het aantal voltijds equivalenten vastgelegd op 2291 voor alle scholen van het basisonderwijs samen, dit ten opzichte van 2500 voltijds equivalenten tijdens voorgaande schooljaren. De vervroeging van de startdatum maakt het mogelijk dat leerkrachten voor een volledig schooljaar een aanstelling krijgen.

De maatregel treedt in werking op 1 september 2020. De datum van inwerkingtreding valt samen met de start van het schooljaar.

Afdeling 2. Stopzetting omzetting niet-ingevulde vervangingen basisonderwijs

Artikel 21

Sinds het schooljaar 2018-2019 hebben schoolbesturen van het basisonderwijs de mogelijkheid om niet-ingevulde vervangingen om te zetten in vervangingseenheden. Die kunnen ze opsparen en later tijdens het schooljaar aanwenden.

Deze maatregel is opgenomen in punt 3.3.2. van het protocol van 23 maart 2018 van de onderhandelingen die gevoerd werden betreffende een akkoord van sectorale sociale programmatie voor de jaren 2015-2019 voor de sector "Onderwijs" van de Vlaamse Gemeenschap tussen de Vlaamse Regering en de representatieve vakorganisaties ACOD, FCSOD en VSOA (cao XI).

Het gaat om een maatregel om de vervanging van afwezige personeelsleden gemakkelijker te kunnen invullen én tijdelijke personeelsleden betere tewerkstellingsmogelijkheden te bieden. Afdeling 3quinquies. Omzetting van niet-ingevulde vervangingen van het decreet Basisonderwijs geeft uitvoering aan deze maatregel.

De omzetting van een niet-ingevulde reguliere vervanging naar vervangingseenheden is enkel mogelijk op voorwaarde dat geen geschikte kandidaat kan worden gevonden die de betrokken vervanging kan uitoefenen. Het schoolbestuur ondertekent hiertoe een verklaring op eer.

Deze maatregel wordt omwille van doelmatigheidsredenen afgeschaft vanaf 1 juli 2020.

Afdeling 3. Zorgtijdgarantie brede types basisonderwijs

Artikel 22

In aanloop naar schooljaar 2018-2019 werd beslist om een gegarandeerde ondergrens te voorzien voor de omkadering van de ondersteuningsnetwerken. Dit om te vermijden dat de omkadering van de ondersteuningsnetwerken negatief

beïnvloed zou worden door een dalende waarborg (wanneer het aantal leerlingen in buitengewoon onderwijs terug zou stijgen). Door een dalende waarborg trad de gegarandeerde ondergrens al in werking vanaf schooljaar 2019-2020 voor de lestijden en uren voor basisonderwijs.

Tegelijk is er sinds de start van het ondersteuningsmodel een stijging van het aantal ondersteuningsvragen. Wanneer het aantal geïdentificeerde leerlingen voor de brede types bij de start van het ondersteuningsmodel vergeleken wordt met het aantal leerlingen dat nu in aanmerking komt voor ondersteuning door de ondersteuningsnetwerken, zien we een stijging van 43% voor het basisonderwijs en het secundair onderwijs samen.

Dit maakt dat de omkadering bepaald voor de gegarandeerde ondergrens ontoereikend is geworden. Ondersteuningsnetwerken moeten dezelfde beschikbare middelen en dus beschikbare ondersteuningstijd over steeds meer leerlingen verdelen, wat de werking van de ondersteuningsnetwerken zeer moeilijk houdbaar maakt. Daarom wordt de gegarandeerde ondergrens voor de ondersteuningsnetwerken verhoogd zodat er voldoende ondersteuningstijd is voor de toegenomen ondersteuningsvragen.

De werking van de gegarandeerde ondergrens zal verder gemonitord worden maar de periode van vijf schooljaren wordt geschrapt. Aangezien uit monitoring blijkt dat er nu reeds een sterke stijging van het aantal ondersteuningsvragen is, dient de maatregel al te worden bijgestuurd.

De datum van inwerkingtreding valt samen met de start van het schooljaar.

Afdeling 4. Stopzetting omzetting niet-ingevulde vervangingen secundair onderwijs

Artikel 23

Sinds het schooljaar 2018-2019 hebben schoolbesturen van het secundair onderwijs de mogelijkheid om niet-ingevulde vervangingen om te zetten in vervangingseenheden. Die kunnen ze opsparen en later tijdens het schooljaar aanwenden.

Deze maatregel is opgenomen in punt 3.3.2. van het protocol van 23 maart 2018 van de onderhandelingen die gevoerd werden betreffende een akkoord van sectorale sociale programmatie voor de jaren 2015-2019 voor de sector "Onderwijs" van de Vlaamse Gemeenschap tussen de Vlaamse Regering en de representatieve vakorganisaties ACOD, FCSOD en VSOA (cao XI).

Het gaat om een maatregel om de vervanging van afwezige personeelsleden gemakkelijker te kunnen invullen én tijdelijke personeelsleden betere tewerkstellingsmogelijkheden te bieden. Onderafdeling 2/2. Onderwijzend personeel - Omzetting van niet-ingevulde vervangingen van de Codex secundair onderwijs geeft uitvoering aan deze maatregel.

De omzetting van een niet-ingevulde reguliere vervanging naar vervangingseenheden is enkel mogelijk op voorwaarde dat geen geschikte kandidaat kan worden gevonden die de betrokken vervanging kan uitoefenen. Het schoolbestuur ondertekent hiertoe een verklaring op eer.

Deze maatregel wordt om doelmatigheidsredenen afgeschaft vanaf 1 juli 2020.

Afdeling 5. Afschaffen herberekening van het aantal uren-leraar op basis van de leerlingenpopulatie van het eerste leerjaar A en B

Artikel 24

Vanaf het schooljaar 2018-2019 is de maatregel van kracht dat scholen in aanmerking kunnen komen voor een herberekening van het aantal uren-leraar op basis van de leerlingenpopulatie van het eerste leerjaar A en B. Deze maatregel is het gevolg van de globale leerlingenstijging die zich, na eerst in het basisonderwijs, nu ook in het secundair onderwijs laat zien. De herberekening is aan een reeks voorwaarden (op niveau onderwijszone, scholengemeenschap en school) gekoppeld. Dit maakt dat zowel de berekening maar ook de afgebakende aanwending vrij complex is. Daarenboven worden zowel eventuele stijging als daling van het aantal leerlingen in beschouwing genomen, wat impliceert dat finaal een school extra uren-leraar kan krijgen of uren-leraar moet inleveren. Vermits tenslotte voor de leerlingenfluctuatie de toestand van 1 oktober van het lopend schooljaar met die van 1 februari van het voorafgaand schooljaar wordt vergeleken, weten de betrokken scholen pas in oktober wat de precieze impact op hun personeelskader is.

Bij deze vaststellingsmodaliteiten hebben de sociale partners diverse kanttekeningen geplaatst. Intussen is een nieuw financieringsmodel in onderzoek dat is afgestemd op het gemoderniseerd secundair onderwijs dat (voor de tweede en derde graad) uit nieuwe structuurcomponenten bestaat. In dit nieuwe model moeten alle aspecten inzake vaststelling van het pakket uren-leraar worden meegenomen.

Om bovenstaande redenen wordt de decretale herberekeningsmaatregel vanaf het schooljaar 2020-2021 opgeheven. Ipso facto vervalt de delegatiebevoegdheid aan de Vlaamse Regering om jaarlijks de cijfermatige invulling van de stijging en daling van het aantal leerlingen in dat eerste leerjaar te bepalen.

De datum van inwerkingtreding valt samen met de start van het schooljaar.

Afdeling 6. Zorgtijdgarantie brede types secundair onderwijs

Artikel 25

In aanloop naar schooljaar 2018-2019 werd beslist om een gegarandeerde ondergrens te voorzien voor de omkadering van de ondersteuningsnetwerken. Dit om te vermijden dat de omkadering van de ondersteuningsnetwerken negatief beïnvloed zou worden door een dalende waarborg (wanneer het aantal leerlingen in buitengewoon onderwijs terug zou stijgen). Door een dalende waarborg trad de gegarandeerde ondergrens al in werking vanaf schooljaar 2019-2020 voor de lesuren voor secundair onderwijs.

Tegelijk is er sinds de start van het ondersteuningsmodel een stijging van het aantal ondersteuningsvragen. Wanneer het aantal geïdentificeerde leerlingen voor de brede types bij de start van het ondersteuningsmodel vergeleken wordt met het aantal leerlingen dat nu in aanmerking komt voor ondersteuning door de ondersteuningsnetwerken, zien we een stijging van 43% voor het basisonderwijs en het secundair onderwijs samen.

Dit maakt dat de omkadering bepaald voor de gegarandeerde ondergrens ontoereikend is geworden. Ondersteuningsnetwerken moeten dezelfde beschikbare middelen en dus beschikbare ondersteuningstijd over steeds meer leerlingen verdelen, wat de werking van de ondersteuningsnetwerken zeer moeilijk houdbaar maakt.

Daarom wordt de gegarandeerde ondergrens voor de ondersteuningsnetwerken verhoogd zodat er voldoende ondersteuningstijd is voor de toegenomen ondersteuningsvragen.

De werking van de gegarandeerde ondergrens zal verder gemonitord worden maar de periode van vijf schooljaren wordt geschrapt. Aangezien uit monitoring blijkt dat er nu reeds een sterke stijging van het aantal ondersteuningsvragen is, dient de maatregel al te worden bijgesteld.

De datum van inwerkingtreding valt samen met de start van het schooljaar.

Afdeling 7. Verhoging puntengewichten hogescholen 2020

Artikel 26 tot en met 27

De puntengewichten van het studiegebied Industriële wetenschappen en technologie enerzijds en van het studiegebied Handelswetenschappen en bedrijfskunde worden opgetrokken.

Het eerste artikel zorgt ervoor dat hier ook de nodige middelen tegenover staan. Daartoe wordt voor het begrotingsjaar 2020 de nodige 4 miljoen euro toegevoegd aan VOWprof.

Met het tweede artikel worden voor het begrotingsjaar 2020 het puntengewicht van het studiegebied Industriële wetenschappen en technologie opgetrokken van 1,2 naar 1,25 en het puntengewicht van het studiegebied Handelswetenschappen en bedrijfskunde opgetrokken van 1,0 naar 1,01. Op deze manier worden de voorziene bijkomende middelen van 4 miljoen euro voor dat begrotingsjaar enerzijds aangewend voor de STEM-opleidingen aangeboden door de hogescholen binnen het studiegebied Industriële wetenschappen en technologie (2,7 miljoen euro) en anderzijds voor de economische opleidingen binnen het studiegebied Handelswetenschappen en bedrijfskunde (1,3 miljoen euro).

Afdeling 8. Verschuiving vroegere middelen eigenaarsonderhoud autonome hogescholen naar investeringsmiddelen hogescholen

Artikel 28 tot en met 29

De middelen voorzien voor het eigenaarsonderhoud voor de publiekrechtelijke hogescholen (artikel III.50 van de Codex Hoger Onderwijs) worden ingekanteld bij de investeringsmiddelen van de hogescholen (artikel III.46), en dit in een 60/40 verhouding in respectievelijk de enveloppe voor de gesubsidieerde vrije hogescholen en de enveloppe voor de publiekrechtelijke hogescholen. Dit komt overeen met de verhouding van de globale investeringsmiddelen voor enerzijds de gesubsidieerde vrije hogescholen en anderzijds de publiekrechtelijke hogescholen. Deze geïntegreerde middelen worden onder de hogescholen verdeeld op basis van het aantal opgenomen studiepunten, in overeenstemming met paragraaf 4 van artikel III.46.

Artikel III.50 van de Codex Hoger Onderwijs in verband met de middelen voor het eigenaarsonderhoud kan dan opgeheven worden.

Afdeling 9. Opheffing verwijzingen naar artikel 28 van decreet kwaliteit in decreet volwassenenonderwijs

Artikel 30 tot en met 32

Omwille de opheffing van het artikel 28 in het decreet kwaliteit door artikel 45 van het programmadecreet BA 2020 worden de verwijzingen naar dit artikel in andere bepalingen van het decreet volwassenenonderwijs eveneens opgeheven.

De datum van inwerkingtreding valt samen met de start van het schooljaar.

Afdeling 10. Vocvo (Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs)

Artikel 33 tot en met 38

De schaalvergroting van de centra voor volwassenenonderwijs heeft ertoe geleid dat het aantal cvo die door Vocvo werden begeleid, sterk is gedaald en sinds 1 september 2019 tot nul is herleid. Daarom wordt de begeleidingsopdracht van Vocvo voortaan beperkt tot de ondersteuning van de centra voor basiseducatie. Voor de berekening van de subsidie die Vocvo hiervoor ontvangt, worden vanaf 2020 dezelfde principes toegepast als voor de personeelsformatie van de pedagogische begeleidingsdiensten.

Ook de verplichting tot de uitvoering van gemeenschappelijke opdrachten met de pedagogische begeleidingsdiensten wordt stopgezet.

De gemeenschappelijke opdracht met betrekking tot de ondersteuning van de onderwijscoördinatoren in het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden wordt vanaf 2020 opgenomen bij de globale subsidie die de Vlaamse Regering jaarlijks aan een organisatie (momenteel Vocvo) toekent voor de coördinatie en ondersteuning van het onderwijs aan gedetineerden, zoals vermeld in artikel 72octies van het decreet. Deze subsidie wordt verder nog verhoogd om ook rekening te kunnen houden met de stijgende anciënniteit van de onderwijscoördinatoren in de penitentiaire inrichtingen.

De datum van inwerkingtreding valt samen met de start van het schooljaar.

Afdeling 11. Structurele EVC-financiering volwassenenonderwijs (cvo)

Artikel 39 tot en met 40

De centra voor volwassenenonderwijs die als EVC-testcentrum erkend zijn overeenkomstig artikel 6 van het decreet van 26 april 2019 betreffende een geïntegreerd beleid voor erkenning van verworven competenties, kunnen sinds 1 september 2019 evaluaties afnemen van personen die geen lessen hebben gevolgd in het centrum. Bij het uitvoeringsbesluit van dit EVC-decreet werd in afwachting van structurele financiering een overgangsbepaling m.b.t. projectsubsidies aan de cvo voor EVC-projecten tijdens het schooljaar 2019-2020 opgenomen. Op basis van de resultaten van de Upskilling EVC-projecten en een kosten-batenanalyse en financieringsstudie van EVC (Idea Consults, 2016) is nu een structurele financiering uitgewerkt.

Het uitgangspunt voor de structurele financiering is een gemiddelde kost voor een EVC-test van 1.200 euro. Dit bedrag wordt verminderd met de bijdrage die het testcentrum van de cursist ontvangt en vervolgens volledig omgezet naar aanvullende leraarsuren. Vanaf 1 september 2020 zal het cvo dat erkend is als EVC-testcentrum per geteste kandidaat in een bepaald kalenderjaar aanvullende leraarsuren voor het daaropvolgende schooljaar ontvangen. Naargelang de omvang van een assessment wordt daarbij een onderscheid gemaakt tussen drie categorieën, gebaseerd op het aantal lestijden dat in het opleidingsprofiel voor de beroepskwalificatie werd vastgelegd.

Voor geteste kandidaten die een verminderde financiële bijdrage betaalden conform artikel 16 van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het decreet van 26 april 2019 betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties, wordt het centrum gecompenseerd met een aanvullende werkingstoelage.

Voor de berekening van het aantal aanvullende leraarsuren en de aanvullende werkingstoelage komen enkel geteste kandidaten in aanmerking die niet meer deeltijds leerplichtig zijn en die wettig in België verblijven.

Aanvullende punten voor bestuurs- en ondersteunend personeel worden niet voorzien omdat deze per geteste kandidaat miniem zouden zijn en omdat voor het ontwikkelen en uitvoeren van een EVC-test cvo vooral beroep moeten kunnen doen op ervaren lesgevers.

Om te vermijden dat de uitvoering van de assessments zou verminderen na afloop van de projectmatige financiering, is het van belang dat de structurele financiering op 1 september 2020 ingaat. Op die manier kunnen uitgevoerde assessments in de periode september 2020 – december 2020 tot een financiering voor de uit te voeren assessments in het schooljaar 2021-2022 leiden.

De datum van inwerkingtreding valt samen met de start van het schooljaar.

Afdeling 12. Aanpassing groeinorm niet-NT2-aanbod centra voor volwassenenonderwijs

Artikel 41

Het percentage waarmee het totale volume te verdelen leraarsuren en punten voor het niet-NT2-aanbod van de centra voor volwassenenonderwijs maximaal kan groeien, wordt beperkt tot 0,8% in plaats van 1%.

De datum van inwerkingtreding valt samen met de start van het schooljaar.

Afdeling 13. Aanpassing berekeningswijze van de groei in de overgang naar het nieuwe financieringssysteem voor het volwassenenonderwijs

Artikel 42

Op basis van recente cijfers wordt de berekeningswijze voor de groei van het volwassenenonderwijs in het schooljaar 2020-2021 aangepast. De oorspronkelijke ramingen waarbij op basis van de prestaties van de hele sector volwassenenonderwijs een factor 3,33 voor de berekening van de groei in de overgangsregeling werd bepaald, kunnen hierdoor verfijnd worden. Daarom wordt de algemene vermenigvuldigingsfactor 3,33 verfijnd naar de vermenigvuldigingsfactoren per indeling niet-NT2-cvo, NT2-cvo en cbe.

De datum van inwerkingtreding valt samen met de start van het schooljaar.

Afdeling 14. Technische aanpassing fonds inschrijvingsgelden DKO

Artikel 43

In het huidige artikel 94 is opgenomen dat de bedragen vermeld in artikel 91 volledig worden toegewezen aan het fonds Deeltijds Kunstonderwijs. Dit is niet correct. Deze bedragen worden immers herrekend met de werkingmiddelen van het Deeltijds Kunstonderwijs. Door deze aanpassing wordt deze anomalie weggewerkt.

De eerste keer dat deze verrekening van de werkingmiddelen en de inschrijvingsgelden op het fonds is toegepast is het schooljaar 2018 – 2019. De anomalie tussen de twee artikelen (93 en 94) wordt daarom retro-actief vanaf die datum rechtgezet.

Afdeling 15. Aanwending aanvullende middelen voor pedagogische begeleidingsdiensten met personeelsformatie

Artikel 44

In navolging van amendement 24 op het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2018 dient het bedrag van aanvullende middelen voor pedagogische begeleidingsdiensten nog rechtgezet te worden naar 4.584.000 euro.

De datum van inwerkingtreding valt samen met de start van het schooljaar waarin deze maatregel werd ingevoerd. Het betreft hier een rechtzetting van een eerder besliste maatregel.

Door de coronamaatregelen worden de lessen in de scholen voor een onbepaalde periode opgeschort. Hierdoor kunnen leerlingen een leerachterstand ontwikkelen. Om hier aan tegemoet te komen dienen de pedagogische begeleidingsdiensten met personeelsformatie een deel van de aanvullende werkingsmiddelen van schooljaar 2019-2020 en schooljaar 2020-2021 in te zetten voor de begeleiding van leerkrachten voor remediëring van leerlingen in de klas. Deze maatregel gaat van start nadat de scholen terug opengaan in het derde trimester van het schooljaar 2019 -2020. De scholen zijn tijdelijk gesloten door de beslissing van de federale crisiscel als maatregel tegen de verspreiding van het coronavirus. Deze begeleiding loopt tot en met 30 juni 2021.

De datum van inwerkingtreding valt samen met de start van de periode waarvoor de middelen bedoeld zijn, dit is op de dag dat de scholen weer opengaan in het derde trimester van het schooljaar 2019 – 2020.

Afdeling 16. Opheffing extra ondersteuning volwassenenonderwijs

Artikel 45

De subsidie aan de pedagogische begeleidingsdiensten voor de opdrachten met betrekking tot extra ondersteuning in het volwassenenonderwijs wordt vanaf het schooljaar 2020-2021 stopgezet.

De datum van inwerkingtreding valt samen met de start van het schooljaar.

Afdeling 17. Fonds Studietoelagen

Artikel 46

Bij de bepaling van de kost van een academiejaar worden de ontvangsten op het 'Fonds' van het voorgaande jaar in mindering gebracht van het totale benodigde budget voor het nieuwe academiejaar. Bijvoorbeeld: voor de bepaling van het budget voor 2019-2020 (in 2019) werden alle ontvangsten van 2018 in mindering gebracht van het benodigd budget. Dit zorgt voor een zo transparant mogelijke benutting van de middelen op het 'Fonds'. In de praktijk wordt in de eerste plaats het verkregen budget volledig aangewend, vooraleer het 'Fonds' wordt ingezet om de laatste betalingen te verrichten. Dit geeft gezien het onvoorspelbare aantal uitbetalingen voor een academiejaar bij opmaak de nodige flexibiliteit om tegemoet te komen aan schommelingen.

Eens de totale kost van een aanvraagjaar vaststaat en er geen bijkomende kosten kunnen worden vastgelegd (doorgaans 5 jaar na de start van het academiejaar), kan er een positief saldo zijn. Het resterende saldo voor dat academiejaar kan worden aangewend voor optimalisaties van het proces voor de

uitbetaling van studietoelagen. Concreet zijn dit uitsluitend IT-projecten die leiden tot de verdere automatisering van de toekenning van Studietoelagen.

Afdeling 18. Fonds Dienstverlening AHOVOKS

Artikel 47

De uitgavemogelijkheden van het fonds worden uitgebreid zodat ook ontvangsten die voortvloeien uit de werking van de kernprocessen en voortvloeien uit eerder gedane uitgaven opnieuw kunnen aangewend worden. Het betreft onder andere de stortingen in het kader van rechtsgedingen, e.a. ... Deze aanpassing betreft enkel een verbreding van de ontvangsten en geen extra uitgaven.

Afdeling 19. Eenmalige toekenning van middelen voor kinderen met een specifieke maatregel binnen de internaten

Artikel 48 tot en met 50

Ter onderkenning van de extra zorg die 'geplaatste kinderen' nodig hebben, voorziet minister Weyts een eenmalige toekenning van extra werkingsmiddelen voor de internaten die met deze doelgroep te maken hebben. Binnen sommige internaten bedraagt deze doelgroep tot wel 30% van de totale populatie. Dankzij deze middelen kunnen de internaten de zorg voor deze kwetsbare jongeren beter garanderen.

Het is de bedoeling om nadien structureel meer middelen toe te kennen aan deze doelgroep door middel van nieuwe beleidsimpulsen.

Het bedrag van 499.000. euro kwam tot stand door per interne leerling behorende tot de doelgroep 500 euro te voorzien. De aantallen dateren van 2018. Het uiteindelijke bedrag zal verdeeld worden over het huidig aantal interne leerlingen van deze doelgroep en kan dus hoger of lager zijn. Het uiteindelijke bedrag per leerling kan dus verschillen van de eerder voorziene 500 euro.

De datum van inwerkingtreding valt samen met de start van het schooljaar.

Hoofdstuk 7. Kancelarij en Bestuur

Artikel 51

Artikel 26 (derde lid) bepaalt nu duidelijk dat de referentiebasis voor wijzigingen aan de percentages van de wettelijke basisbijdrage en de responsabiliseringscoëfficiënt altijd de percentages zijn die aan de basis liggen van de ramingen van de responsabiliseringsbijdragen door de Federale Pensioendienst van mei 2019. Dat was ook de strekking van de initiële tekst (derde en vierde lid) van dat artikel.

Artikel 52

Vanaf 2020 stelt de Vlaamse Regering de dotatie aan elk bestuur vast op basis van de meest recente ramingen van de responsabiliseringsbijdragen die de Federale Pensioendienst haar op 30 september van het betrokken begrotingsjaar ter beschikking stelt (bv. als op 30 september 2020 de meest recente raming van de responsabiliseringsbijdragen waarover de Vlaamse administratie beschikt die van juni 2020 is, dan dient die raming als basis voor de berekening van de dotaties aan de individuele besturen; maakt de Federale Pensioendienst in september 2020 nog een raming en stelt zij die ter beschikking van de Vlaamse administratie op uiterlijk 30 september 2020, dan dient die raming als basis).

Bij de vaststelling van de individuele dotaties houdt de Vlaamse Regering rekening met de bepalingen van artikel 26, dat wil zeggen dat:

- wijzigingen aan de percentages van de wettelijke basisbijdrage en voor de responsabiliseringscoëfficiënt ten opzichte van die percentages uit de ramingen van mei 2019 van de FPD alleen in aanmerking komen als ze een daling van de responsabiliseringsbijdrage van dat bestuur tot gevolg hebben, en
- de korting op de responsabiliseringsbijdrage voor een aanvullende pensioenregeling voor het contractueel personeel niet in rekening wordt gebracht.

Op die manier wordt enerzijds voor elk begrotingsjaar uitgegaan van zo recent en zo nauwkeurig mogelijke ramingen over de responsabiliseringsbijdragen door de Federale Pensioendienst, anderzijds beschikt de Vlaamse Regering over de noodzakelijke termijn van twee maanden om de volledige procedure van berekening, vaststelling en betaling van de dotaties vlot te kunnen doorlopen.

Op basis van de laatst beschikbare ramingen van de responsabiliseringsbijdragen van de Federale Pensioendienst van december 2019 evolueert het benodigde krediet als volgt ten opzichte van de ramingen van mei 2019:

	Respo 2020	Respo 2021	Respo 2022	Respo 2023	Respo 2024	Respo 2025 *
Prognoses mei 2020	261 609 402	293 047 221	389 891 002	505 374 886	565 798 082	565 798 082
Herrekende prognoses december 2019 **	263 914 680	292 692 604	387 527 152	499 812 655	557 649 098	608 280 241
Verschil	2 305 278	-354 617	-2 363 850	-5 562 231	-8 148 985	42 482 159
	Subsidie 2020	Subsidie 2021	Subsidie 2022	Subsidie 2023	Subsidie 2024	Subsidie 2025
Op basis van prognoses mei 2019	130 804 701	146 523 611	194 945 501	252 687 443	282 899 041	282 899 041
Op basis van herrekende prognoses december 2019	131 957 340	146 346 302	193 763 576	249 906 327	278 824 549	304 140 121
Verschil	1 152 639	-177 309	-1 181 925	-2 781 115	-4 074 492	21 241 079

* Niet opgenomen in prognoses FPD mei 2019, bedragen 2024 overgenomen

** Percentages basisbijdragen gelijk aan prognoses mei 2019, maar herrekend naar responsabiliseringscoëfficiënt mei 2019

Vanaf 2021 wordt de dotatie gecorrigeerd met het verschil tussen de toegekende dotatie voor het voorgaande jaar en de effectieve dotatie waar het bestuur recht op had na het definitief worden van de responsabiliseringsbijdrage. Als dat zou leiden tot een negatief bedrag, kan de Vlaamse Regering dat bedrag van het betrokken bestuur terugvorderen.

De Vlaamse Regering wenst hier te verwijzen naar haar repliek op het advies 66.660/1/3 van 25 oktober 2019 van de Raad van State over het voorontwerp van programmadecreet bij de begroting 2020 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 152/1, 16-19).

Inzake de vermeende schending van een 'voorbehouden materie' wenst de Vlaamse Regering te herhalen:

Dat de stukken van de vijfde staatshervorming de 'voorbehouden materie' in artikel 6, §1, VIII, eerste lid, 1°, vijfde streepje, van de BWHI speciëren als: "De uitzondering voor de pensioenstelsels van het personeel en de mandatarissen betreft met name de artikelen 156 tot en met 169 van de nieuwe gemeentewet en artikel 105, §5 van de provinciewet."¹

¹ Parl.St. Senaat 2-709/1 blz. 10, Ontwerp van bijzondere wet houdende overdracht van diverse Bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen.

De betrokken artikelen werden inmiddels deels opgeheven door de wet van 24 oktober 2011 tot vrijwaring van een duurzame financiering van de pensioenen van de vastbenoemde personeelsleden van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten en van de lokale politiezones, maar omvatten in algemene termen de bevoegdheid van de federale overheid om gemeenten te verplichten om voor (statutaire) personeelsleden in een pensioen te voorzien, en legt de berekeningswijze ervan vast.

De voorliggende decretale bepalingen schenden nergens deze federale bevoegdheid inzake pensioenen. Vlaanderen stelt niet dat de gemeenten zich mogen onttrekken aan de pensioenverplichting, noch legt Vlaanderen een alternatieve berekeningswijze op.

Integendeel, in het arrest nr. 71/2013 waar de Raad van State zelf naar verwijst, erkent het Grondwettelijk Hof: "De uitoefening, door de federale wetgever, van zijn bevoegdheid inzake pensioenen van het vastbenoemd personeel van de lokale besturen kan een weerslag hebben op de financiën van de betrokken werkgevers en kan eveneens gevolgen hebben voor de beleidskeuzen van de lokale besturen met betrekking tot hun personeel."²

De Raad van State stelt in zijn eerdere advies³ 66.660/1/3 over het voorontwerp dat geleid heeft tot het programmadecreet van 20 december 2019 bij de begroting 2020: "De gewestelijke bevoegdheid inzake de algemene financiering van de lokale besturen houdt weliswaar de mogelijkheid in om maatregelen te nemen om de structurele financiële moeilijkheden tegen te gaan die deze besturen ondervinden, bijvoorbeeld door de pensioenlasten die op hen rusten." De Raad van State verwijst daarvoor in voetnoot naar zijn advies⁴ 21.069/1, waarin expliciet wordt gesteld: "2.1. Aangezien, zoals in de memorie van toelichting wordt uiteengezet, de pensioenlasten van de gemeenten [...] een van de belangrijkste oorzaken blijken te zijn van de structurele financiële moeilijkheden waarin deze gemeenten zich bevinden en aangezien aan de Gewesten, overeenkomstig artikel 6, §1, VIII, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, "de algemene financiering van de gemeenten" is opgedragen, lijkt de bevoegdheid van het Gewest om de ontworpen regeling vast te stellen bezwaarlijk te kunnen worden betwist."

De Raad van State heeft dus in eerdere adviezen de algemene financieringsbevoegdheid om tegemoet te komen aan de pensioenlast van lokale besturen, erkend. Aan de federale bevoegdheid om een aansluiting bij een pensioenstelsel, een bijdrageplicht of een berekeningswijze op te leggen, wordt ook door de voorliggende decretale bepalingen niet geraakt.

De Vlaamse maatregel is integendeel complementair aan de federale maatregel. De responsabiliseringsbijdrage vertegenwoordigt een substantiële financiële last voor de lokale besturen van honderden miljoenen euro over de komende jaren. Als de gemeenten over onvoldoende middelen beschikken om daaraan tegemoet te komen, dreigen zij in een toestand van wanbetaling terecht te komen, ten aanzien van de federale verplichtingen inzake pensioenlasten. Om een dergelijke derving van ontvangsten voor de federale overheid te vermijden, is deze vorm van financiering voor de lokale besturen vanuit de Vlaamse overheid noodzakelijk.

² GwH, 22 mei 2013, nr. 71/2013, overweging B.11.

³ Adv.RvS 66.660/1/3 van 25 oktober 2019 over het voorontwerp dat geleid heeft tot het programmadecreet van 20 december 2019 'bij de begroting 2020'. Parl.St. VI.Parl. 2019-20, nr. 152/1, 105-106).

⁴ Adv.RvS 21.069/1 van 8 augustus 1991 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 23 oktober 1991 „tot wijziging van het decreet van 20 december 1989 tot oprichting van een Vlaams Financieringsfonds tot herstel van de gemeentefinanciën“, Parl.St. VI.Parl. 1990-91, nr. 551/1, 13-15.

Wat betreft de opmerking van de Raad van State dat het gebruik van de term "dotatie" in plaats van "algemene werkingsubsidie" niets verandert aan de bevoegdheidsrechtelijke analyse en aan het specifieke karakter van de subsidie, wenst de Vlaamse Regering nogmaals het volgende te benadrukken: De omstandigheid dat voor het vaststellen van een subsidie parameters worden aangewend die verband lijken te houden met bevoegdheden zoals inzake pensioenen, betekent nog niet dat het gaat om een financiering van bijzondere taken.

De financiering van opdrachten zoals bedoeld in artikel 6, §1, VIII, eerste lid, 10°, BWHI, wordt in de parlementaire stukken gemotiveerd als volgt: "[...] voor de federale overheid en de Gemeenschappen [moet] de mogelijkheid behouden blijven om deze overheden te belasten met de uitvoering van taken en met opdrachten. De tenuitvoerlegging van de federale regelgeving (wetten en reglementen) en de regelgeving van de Gemeenschappen (decreten en reglementen) wordt opgedragen aan de provinciale en gemeentelijke organen."⁵

Op basis van de wil van de bijzondere wetgever die blijkt uit de parlementaire stukken, dient de Raad van State dan te verduidelijken 'welke opdracht' Vlaanderen hier wederrechtelijk geeft aan de lokale besturen. De voorliggende decreetsbepalingen leggen namelijk geen verplichtingen op aan de lokale besturen. De pensioenverplichtingen van de lokale besturen volgen namelijk reeds uit de federale wetgeving. Vlaanderen engageert zich alleen tot een financiële tegemoetkoming aan de lokale besturen, en dat enkel tot een zelf vooropgesteld niveau (onafhankelijk van de federale regelgeving ter zake: zo worden bv. niet alle wijzigingen aan de percentages meegenomen in de berekening van de dotatie). De dotatie is namelijk onvoorwaardelijk, kan volledig vrij worden besteed en vereist geen enkele specifieke rapporteringsverplichting door het lokaal bestuur. Om die onvoorwaardelijkheid (en dus het aspect van algemene financiering) te benadrukken, werd de terminologie van 'dotatie', zoals die vandaag ook geldt bij de algemene financiering in het decreet Gemeentefonds, gehanteerd.

Inzake de bevoegdheid tot financiering van de politie- en hulpverleningszones, de havenbedrijven, de OCMW's, de ziekenhuizen en de welzijnsverenigingen, wenst de Vlaamse Regering het volgende te herhalen:

Wat betreft de politiezones bepaalt artikel 34bis van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus, dat de gemeenschappen en de gewesten aan de politiezones "sommen om niet" kunnen verstrekken.⁶

Wat betreft de hulpverleningszones voorziet artikel 67 van de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid, dat de zones kunnen gefinancierd worden door diverse bronnen. De memorie verduidelijkt dat hiermee onder meer wordt bedoeld op gewestelijke subsidies. Wat betreft de havenbedrijven voorziet artikel 22 van het Havendecreet van 2 maart 1999, in de mogelijkheid dat havenbedrijven toelagen van publieke overheden kunnen aanvaarden. Dit

⁵ Parl.St. Senaat 2-709/1 blz. 12, Ontwerp van bijzondere wet houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen.

⁶ Parl.St. Kamer nr. 51k2928, blz. 24, Wetsontwerp betreffende de civiele veiligheid: "De diverse bronnen van financiering van de zones kunnen onder meer bestaan uit subsidies, middelen toegekend door openbare overheden zoals de gewesten, inkomsten uit fondsen, toevallige inkomsten, schenkingen en legaten, bijdragen uit ondernemingen en gezinnen, enz."

decreet vindt op zijn beurt rechtsgrond in de bevoegdheid inzake openbare werken.

Inzake de OCMW's en welzijnsverenigingen voorziet de Raad van State dat een bevoegdheidsgrond kan worden gevonden in de gemeenschapsbevoegdheden. In dat verband brengt de Vlaamse Regering het advies 32.72013 van de Raad van State bij het oorspronkelijke Gemeentefondsdecreet in herinnering. Bepaalde onderdelen van het Gemeentefonds kunnen immers rechtstreeks aan het OCMW gestort worden. In dat advies werd gesteld: "Wat de bepalingen van het ontwerp betreft die betrekking hebben op de financiering van de OCMW's, is niet het Vlaamse Gewest, maar de Vlaamse Gemeenschap bevoegd, op grond van artikel 5, §1, II, 2º, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Luidens die bepaling is "het beleid inzake maatschappelijk welzijn, met inbegrip van de organieke regels betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn" immers een principieel aan de gemeenschappen toegewezen bevoegdheid."

De welzijnsvereniging, de autonome verzorgingsinstelling en de ziekenhuisverenigingen zijn allen samenwerkingsvormen van een OCMW, zoals beschreven in titel IV van het decreet Lokaal Bestuur, en dienen inzake subsidiëring met een OCMW gelijk te worden gesteld.⁷

Ten slotte wenst de Vlaamse Regering nogmaals op te merken dat de gemeenten verplicht zijn om erover te waken dat het OCMW zijn financiële verplichtingen kan nakomen (en in afgeleide orde van de ziekenhuizen en welzijnsverenigingen die van het OCMW afhangen)⁸ en verplicht zijn om bij te dragen in de financiering van de politiezones en de hulpverleningszones. De regeling waarbij ook de OCMW's, autonome gemeentebedrijven, havenbedrijven, hulpverleningszones, politiezones, ziekenhuizen en welzijnsverenigingen een dotatie wordt toegekend met hun pensioenlasten als basis voor de berekening, draagt dan ook bij tot de algemene financiering van de Vlaamse gemeenten in die zin dat hun tussenkomst

⁷ Zie onder meer artikel 475 en artikel 500 juncto artikel 475, decreet Lokaal Bestuur.

⁸ Artikel 274 van het decreet Lokaal Bestuur.

Artikel 53

Artikel 28 regelt de wijze van uitbetaling van de door de Vlaamse Regering vastgestelde dotaties aan de besturen: in één keer, op de eerste werkdag van de maand december van elk jaar.

Ingeval er voor het betrokken begrotingsjaar onvoldoende begrotingskrediet beschikbaar zou zijn (de dotaties aan de besturen worden nl. vastgesteld op basis van de meest recente en beschikbare ramingen van de FPD op 30 september van elk jaar, waardoor een eventuele kredietbijstelling bij begrotingsaanpassing niet meer mogelijk is), worden de dotaties pro rata het beschikbare begrotingskrediet betaald in het lopende begrotingsjaar en worden de nog te betalen saldi toegevoegd aan het begrotingskrediet van het volgende jaar en betaald binnen de twee maanden na inschrijving van de nodige kredieten op de begroting.

De minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaamse minister van
Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair management,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en
Landbouw,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en
Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

De Vlaamse minister van Brussel, Jeugd en Media,

Benjamin DALLE